

«קדטים ימיים»

מובא מחוברת נובמבר 1942 של ה-R.U.S.I. Journal

רבים מבני-הנעורים בבריטניה והדומיניונים הוגים אהבה עמוקה לים. ואכן מראשית קיומה, משנת 1896, שאפה «הליגה למען הצי» לחנך את הנוער להערכת חשיבותו של הים בשביל הקיסרות הבריטית ולעזור לאותם הנערים שרצו להסתפח אל הצי-המלכותי או אל צי-הסוחר. בימים ההם לא נמצאו כמעט שום ארגונים בשביל הצעירים התוססים הללו, שהיו חסרים עולה של משמעת והכשרה-נפשית, ביחוד מאחר שבגיל 14 עזבו כבר את בית-הספר. וועד «הליגה למען הצי», שהעדר מקור למילואים של יורדי-ים בשביל הצי המלכותי והצטמצמותו של אחוז הספנים הבריטיים באניות-סוחר בריטיות הדריכוהו מנוחה, עשה איפוא את הצעד הראשון בהקימו בליוורפול «בית-אימון ימי», מוסד הקיים עד היום הזה. אותה שנה (1900) השיטו סניפי הליגה בוינדזור ובאיטון אנית-אימונים על התמזה וכעבור שמונה שנים חנך סניף רידינג אנית-אימונים נוספת.

משבאה התנועה לדרך בטוחה. ביקשו מייסדיה את אישורה של האדמירליות. דבר זה הושג בלי קושי, וב-14 בינואר הוכרו רשמית 34 «ברידות» ימיות של «הליגה למען הצי». בתנאי שכל יחידה תעבר את בקרתו של קצין ממונה ע"י האדמירל המפקד על הרזרבה. אחרי כן נתאשר באורח רשמי השם «קורפוס קדטים ימיים ליד הליגה למען הצי». כל יחידה של קדטים היתה מנוהלת ע"י ועד מקומי שקיבל על עצמו לדאוג לתמיכה כספית. הקצינים היו מתמנים, כקציני-קדטים, מטעם «הליגה למען הצי» ושמותיהם נתפרסמו ברשימות הרשמיות של הצי. מדי-צי, שנתאשרו על ידי האדמירליות, ניתנו לסירוגים בכספי קופת הליגה. ואולם מקובל היה שאין נער זוכה למדים אלא לאחר שהוכיח כי הוא ראוי לכך. — כרגיל לאחר שלשה חדשים, בערך. ניתנה גם רשות להניף דגל של «קורפוס הקדטים-הימיים» — הדגל הבריטי שעליו סמל «הליגה למען הצי».

אנשים אוהבי ארצם, שענייני הים היו נהירים להם ושהיו חדורים רצון לעזור לנוער, התנדבו לפעול כקצינים וכמדריכים. עבודתם הנהדרת נעלה על כל שבח ותודה עמוקה יאה גם לאלה אשר המשיכו את עבודת קודמיהם בתנאים קשים, במשך חמש-עשרה השנים שקדמו למלחמה זו, — לא רק ללא שום עידוד מצד הציבור אלא לפעמים רבות גם על אף התנגדותם של ארגונים ואגודות מקומיות, ששנאתם ל«מדים» וכל צורה של תרגול ומשמעת שללה כל שאיפה «לאימון מוסרי, חברתי וגופני של הנערים», שהיתה אחת המטרות העיקריות של התנועה באותו זמן.

יחידות קדטים-ימיים של «הליגה למען הצי» הוקמו גם בכל הדומיניונים וברודזיה הדרומית, ואף שיחידות אלו לא זכו, אמנם, לאותה הכרה רשמית ותמיכה כספית שניתנו להללו שבבריטניה, היו גם הן בכל זאת מאורגנות כמתכונת יחידות הליגה הבכירה ואף הן התפתחו ושגשגו בכוח העזרה שקיבלו מאת ועדים-מקומיים וההכרה של ממשלות הדומיניונים שניתנה בשיעור שונה בכל מדינה ומדינה. הודות למרצו של לורד לויד המנוח והתלהבות שאינה יודעת גבול התפתחו יחידות «צ'ארי-הצי» בצעדים מהירים, הן בכמות והן באיכות, משעה שהוא קיבל על עצמו את נשיאות הליגה בשנת 1930. ב-1939 הגיע מספר יחידות

הקדטים הימיים ב"ממלכה המאוחדת" כמעט למאה, ומספר הקדטים עלה ל-9000 בקירוב. המלחמה כשפרצה היכתה את יחידות הקדטים מכה רבה, שכן דוקא בשעה שהתגבשותם והתרחבותם הצריכו תגבורת מתמדת של קצינים ומדריכים, נקראו רבים מקציניהן וסמליהן לשוב לשירות הצי. הנותרים היו עמוסים עבודה למעלה מן השיעור ונוסף על כל אלה הועמד הקורפוס בפני בעיות שיכון חמורות – מאחר שבמקרים רבים תפס הצבא את קסרקטיניו. אין תימה, איפוא, אם כמה יחידות הפסיקו את פעולתן. אך לא יצאו ימים מרובים ונתגלה שוב חפץ-החיים של קורפוס הקדטים הימיים; נמצאו משכנות חדשים מכל הבא ביד וקצינים עם מדריכים חדשים התנדבו לעבודה. טירונים הועלו – בהצלחה יתרה – לדרגת קצינים. יחידה לונדונית ידועה, שנאלצה להפסיק את פעולתה למשך כמה חדשים, הוקמה שוב לתחיה בידי שני טירונים, שניהם למטה מבני שמונה-עשרה, ובבקורת שנערכה מטעם האדמירליות זכתה יחידה זו לשבח מיוחד.

רוח כזאת, חזקה עליה שהיא גוברת על כל קושי ומכשול, ובינואר 1940, בערך, חזר הגלגל ובאה שוב תקופת עליה. שוב פעלו כל היחידות – חוץ משתיים. אך תכופות היה הכרח לדחות מתנדבים חדשים מאין מקום לשכנם. צעד חשוב עשתה הליגה בפתיחה מוסדות לאימון אתתים בשביל הצי המלכותי; נרכשה ה"באוונטי", אנית מפרשים ישנה שהיתה מהלכת לפנים בתעלת בריסטול, ומוסד שני נפתח בסלאו. בדצמבר 1940, בהתיעצות שנערכה באדמירליות, נתבקשה הליגה למען הצי לעזור למלא את החסר באתתים ובטלגרפיסטים, והיא התחייבה לספק בכל שנה ארבע מאות נערים שאומנו אימון-חלקי.

מפעל ה"באוונטי" הוכתר בהצלחה כה רבה שהוצע להגדיל בהרבה את מספר המתאמנים. אולם דבר זה לא ניתן להיעשות בלי סיוע כספי מסויים ותמיכה רשמית, שיאפשרו להתגבר על הקשיים בהשגת מדים, ציוד ואיכסון. משום כך נקבעו הסידורים הבאים, שקיבלו תוקף באחד בסברואר 1942: האדמירליות נטלה לידה את הנהלת אימון הנערים; מינתה קצינים אזוריים מקבלי-משכרת; נתנה תואר קצינות של "הרורבה המתגדבת של הצי המלכותי". קצינות זמנית וללא-תשלום, – לקציני הקדטים הימיים; הנהלתה של התנועה נשארה בידי "הליגה למען הצי" והועדים המקומיים. קורסים לקציני קדטים-ימיים, קורסים לאימון-גופני בשביל קדטים נבחרים, ומחנות-קיץ לקורסים במקצועות שונים, סודרו מטעם האדמירליות. יש להניח כי מפעל זה של ה"באוונטי" יורחב עוד יותר. בחירת הנערים עומדת על רמה גבוהה מאחר שמספר המבקשים להסתפח ליחידות הקדטים הימיים עולה הרבה על מספר הנדרשים. השאיפה היא יותר לאיכות מאשר לכמות. מספרם המוגבל של הקצינים והמדריכים המנוסים ואי-הרצון לטפח תקוות-שוא לקריירה ימית לכל, – הם שהניעו להעמיד עתה את מספר החניכים הרצוי על 50.000 לכל היותר. הוכר גם הצורך להגביל את מספר היחידות ולהקים מרכזים המחולקים שיהיו בשוה בכל רחבי המדינה, ולא לארגן מספר בלתי-מוגבל של יחידות זעירות. מן הנמנע הוא לתת הדרכה תכליתית כשהיחידה היא קטנה מדי, והנסיון הוכיח כי גער שנפשו חשקה באמת באימונים יסע ברצון כמה מילין באופגיים או באוטובוס כדי להשתתף בהם.

יחידות הקדטים הימיים מאורגנות ופועלות – מתחילת קיומן ועד היום הזה – מחוץ לאורח חיי-הבית הרגילים, העבודה או בית-הספר של הטיירונים. אך אין משמע מכאן שמתעלמים בהן מהשכלה רגילה. קצין-השכלה מקשר מסופח לכל יחידה, לא כדי להקנות

השכלה גוססת לנערים במדים, אלא כדי להמריץ את הקדטים להמשיך בעזרת מוסדות החינוך הכלליים בלמודיהם הם, בשעות שהם פנויים בהן מן ההדרכה התכנית. רמת השכלה מסוימת נדרשת מן המועמדים להכלל בתכנית "Y", המאפשרת לטירונים ימיים מבני 17 שנה ומעלה להתנדב לשירות בצי המלכותי, לרבות זרוע האויר, ולהקנות, בעודם עם יחידותיהם, עם המילואים בלא-שכר, עד שיקראו להתחיל באימוני-צי סדירים.

סקירה קטנה זו על שאיפותיו ומטרותיו של קורפוס הקדטים הימיים יאה לסיים בקטע ממכתב שכתב הלורד לויד המנות, נשיא הליגה למען הצי, זמן קצר לפני מותו המעציב בשנת 1941: «הנני מאמין כי בשיטת-האימון של הליגה, במשמעת שלה, בפיתוח-הגוף, בלהט שעשועי-ההתבדרות והשליטה-העצמית הלכה-למעשה, צפון סודה של הכשרת-נוער אידיאלית. ארגון גדול זה עמד במבחן בימי שלום; הוא הצדיק את עצמו—ואף למעלה מזה—בימי המלחמה; אך חשיבותה נודעת לו גם בעתיד, לאחר שיושג הנצחון ואנו נעמוד לפני התפקיד הגדול של הקמת ההריסות. אותה שעה נהיה זקוקים — כאשר לא היינו זקוקים אולי מעולם — לאנשים צעירים מורגלי משמעת ונאמנות, חדורי אידיאלים של הקרבה-עצמית ושירות-הזולת. אכן, בהם גנוז כל עתידו של עמנו. הם יהיו מצויים ביחידות הקדטים-הימיים, לא רק בארץ המכורה, כי אם גם בקנדה, באוסטרליה, בניו-זילנד, באפריקה הדרומית וברודזיה; משפחה קיסרית גדולה אשר נוכל להיות גאים בה».

צ. ס. פורסטר

סוף הקרב

מן הדו"ח של רב החובלים: "... והפעולה נסתיימה"

רב החובלים טעם טעם פיתויו של יצר. "ארמטים" כל פלג-העורף שלה בער באש ואחד מצריחי-תותחיה לא צלח עוד, והיתה זו יגיעה ומועקה להחזיק אותה בקרב עבירות-חמוק בין מטותיו* הבלתי פוסקים של האויב. עצם שאונם של מטחי-הדופן** שאינם פוסקים די היה בו להחיש את הכוחות. סמוך-סמוך משמאל לאניה היה פרוש מסך העשן הנותן מחסה. היה על רב החובלים להוציא רק שתי מלים מפיו וארמטים יכלה לצלול בעשן ממש כפי שעשתה לפני כן. כך היתה ניתנת התפרקות מעומם ומכנה ואחריות, ואותה מחשבה, אפילו על רווחה שיתכן כי תהיה רק רווחה-לרגע, היתה מצודדת. הרי כל עיקר תכסיסיהן של אניות המשחית הבריטיות היה להשתמש במסך העשן כשהוא גולש על קו-המערך האיטלקי; ועתה, מאחר שאניות המשחית ערכו כבר את התקפתן ופנו עורף, הוא הרגע היאה, לכאורה, לנסיגה ארעית. זה היה היצר המפתה, ונוסף עליו גם הפקפוק שפקק רב-החובלים בשיפוטו הוא, שרצוי להמשיך במערכה. יתכן כי אין זה אלא טירוף של שעת קרב. הוא ידע כי כוח שיפוטו יכול להתערפל והחלטתו להחזיק את תותחיו יורים היא אולי פרי חימה חשכה. ובכל זאת אמר לו החוש הפנימי שלו כי אין הדבר כך.

חוש זה שלו, משהו אשר טיפתו בו אותן שנות לימוד שלמד את מקצועו, שנות

* מטח — salvo — 3a. — יריה בבת-אחת בכל כלי-היריה של היחידה. — המ'.

** מטח-דופן — broadside — מטח הנורה מכל תותחי-האניה שאפשר לכונס לעבר אחד. — המ'.